

"Sırf uhrevî ve imanî bir kısım risaleler, kendi kendine, mahdut bir kısım insanların eline geçti." Buradaki "kendi kendine" sözcüğünün kullanılmasının hikmeti nedir; Tabiat Risalesi'nde kendi kendine teşekkül etmenin muhal olduğu izah edilmişken!..

"Yalnız bu kadar var ki: '[Onuncu Söz](#)' namında haşre dair olan risaleyi, daha yeni huruf çıkmadan evvel tab' ettirdik. Hükûmetin büyük memurlarının ve meb'uslarının ve valilerinin ellerine geçti; kimse itiraz etmedi. Ondan, sekiz yüz nüsha intişar etti. Hükûmetin müsaadesinden istifade ederek her tarafa gitti. Onun intişarı münasebetiyle, onun gibi sırf uhrevî ve imanî bir kısım risaleler, kendi kendine, mahdut bir kısım insanların eline geçti. Elbette ihtiyarsız, kendi kendine bu intişar, benim hoşuma gitmiş. Ben de bazı hususî mektuplarımda, bu takdirimi teşvik tarzında yazmışım. Bu üç aydır, bu kadar taharriyat-ı amîka neticesinde, koca bir memlekette, on beş-yirmi adamın ellerinde kitaplarımı bulmuşlar. Benim gibi otuz sene telifat ve tedrisatla ömrü geçen bir adamın, yirmi hususî dostunda bazı hususi risaleleri bulunması ne suretle neşriyat olur? O neşriyatla '*nasıl bir hedefi takip edebilir?*' denilir?" (1)

Burada, "*risalelerin intişarda bizim bir irade ve kastımız yok*" manası vurgulanmak isteniyor. Yani "**kendi kendine**" ifadesi, tamamen örfi bir tabir olup, üzerine fikri ve ideolojik bir anlam yüklenmeden kullanılıyor. Nitekim bazı yerlerde tesadüf kelimesini de kullanmaktadır.

Üstad Hazretlerinin kullandığı "**kendi kendine**" ya da "**tesadüf**" kelimeleri "**tevfuk**" yani rast getirilme anlamındadır. Yoksa plansız ve kendiliğinden oluşan felsefi bir anlamda değildir.

"**Tesadüf**" kelimesini felsefi anlamda kullanmak şirktir. Ve Risale-i Nurlarda bu fikir katiyet ile çürütülmüştür. Bu Risale-i Nur'un muhkem bir meselesi iken, Üstad Hazretlerinin "*tesadüf*" kelimesini bu anlamda kullanmış olabileceğini düşünmek çok basit ve yüzeysel olur. Demek Üstad Hazretlerinin "*kendi kendine*" ya da "*tesadüf*" ifadelerinde başka manalar aramak gerekir.

Bir kelimenin manasını tahsis ve takdir eden şey, kelimenin kullanıldığı makam ve

siyak sibatıdır. Yani kelime konu bütünlüğü içinde anlam kazanır. Kelimenin anlaşılmasında sadece lügat ve kelime anlamı yeterli değildir. Kelimenin konu içindeki duruşu ve konumu da önemlidir. Şayet konu **tevhit** ve makam **itikât** ise "*tesadûf*" kelimesi felsefi bir anlam taşır ve kullanılması caiz olmaz. Lakin konu başka ise örfi olarak tevafuk anlamında kullanılmasının bir sakıncası yoktur. Bunun Kur'an-ı Kerim'de de örnekleri mevcuttur.

Mesela, "Allah'ın eli" kavramını kudret noktasında kullanmak caiz iken, tenzih noktasında kullanmak şirktir.

(1) bk. [Tarihçe-i Hayat, Eskişehir Hayatı.](#)